

AÇIKLAMA

Maun suresi 7 ayetten oluşan kısa bir suredir. Fakat ne var ki bu yedi ayetten oluşan kısa sureyi geleneksel tefsirler ikiye böler. Maun suresinin iki ayrı grup insandan bahsettiğini söylerler. Surenin ilk 3 ayetinin dini yalanlayan kafirlerden, geri kalan 4 ayetinin de namaz kılariken gösteriş yapan münafıklardan bahsettiğini söylerler. Bunu böyle bölmelerinin altında yatan sebep 4. Ayette geçen “musallin” kelimesidir. Onlara göre musallin “namaz kılan” demektir. Çünkü eğer ayet “dini yalanlayanlardan” surenin tamamında bahsediyor olsa idi niçin “musallin (namaz kılan)” lardan bahsetsindi ki?

Gördün mü dini yalan sayanı?

İşte odur yetimi itip kakan;

Ve yoksula yedirmeyi özendirmeyen!

Vay haline o namaz kılanların ki,

Onlar namazlarının özünden uzaktırlar.

Onlar halka gösteriş yaparlar.

Hayra da engel olurlar.

Oysa ben bu yazıda ayetin bir bütün olduğunu ve içerdiği konu ile hepimizi uyardığını söyleyeceğim. İçinde bulunduğumuz çağdan da örnek vermeye çalışacağım.

Ayetin bir bütün olduğunu iddia etmemdeki birinci neden “din” kavramı. Diğer neden ise,

“SALAT” kavramı.

Eğer din kavramını “Hristiyanlık, Budistlik vs. gibi inanç sistemlerinden birisi” olarak algılıyorsanız, dolayısı ile Kuran bu ayette olsa olsa din derken tırnak içinde “İslam dininden” bahsediyor, bizim dinimizi yalanlayanlardan bahsediyor dersiniz ayet ile aramıza bir anlama perdesi inmesi kaçınılmaz. Oysa ki Kuran “din” kavramını bizim anladığımız “din” anlamında kullanmıyor. Zaten Arapça’da DYN kökü “borçlanmak, yükümlülük” anlamındadır.

2:282 - “Yâ eyyuhe-lleżîne âmenû izâ **tedâyentum bideynin** ilâ ecelin musemmen ...”

“Bir borç ile borçlandığınız (yükümlülük altına girdiğiniz zaman”... onu yazınız....

Gördüğümüz gibi ayette DYN kökü kullanılmıştır ve ayetin konusu tamamen borç/yükümlülük hukuku ile ilgilidir.

Yine aynı şekilde Nisa Suresi’in 12. Ayetinde miras hukukundan bahsedildiğini ve burada da “DYN” kökünün “yükümlülük/borç” anlamında kullanıldığını görebilirsiniz.

Yani şöyle düşünün, bir kavram ki aslı “yükümlülük” anlamına geliyor ve öte yandan “Allah’ın dini, din günü gibi kullanımlar da Kuranda mevcut. Ben size kestirmeden söyleyeyim “din” kavramının Kuranda kullanımlarının tamamında “yükümlülük” anlamı ile bağı mevcuttur. Çünkü Yaratıcı’nın koyduğu tek bir sistem/yasa vardır ve bizim de bu yasa karşısında üzerimize düşen bazı yükümlülükler vardır. Bu yasaya aykırı davranırsak sistem bozulur ve ahiretinde (nihai sonunda) cezasını bizler görürüz. Örneğin, yeryüzünde insanlar olmasa idi, haydi biraz yumuşatalım azgın insanlar olmasa idi çevre kirliliği olmayacaktı. Çünkü insanlar dışındaki diğer varlıklar YASAYA uygun davranırlar.

Tam bu noktada haydi “es-SALAT” konusuna da geçelim, iki konuyu birleştirelim:

24:41 Göklerde ve yerde olanların ve kanat çırpan kuşların Onu tesbih ettiğini görmedin mi? Onların hepsi SALATINI da bilir, tesbihini de. Allah ise onların yaptıklarını bilir.

Ayette açıkça “SALAT” kavramının kullanıldığını görüyoruz. Ne var ki hiçbir çeviride bu kısma

NAMAZ yazmazlar onun yerine “duasını” bilir derler. Tesbih’i de “tesbih” olarak bırakırlar.

Örnek:

Göklerde ve yerde bulunanlarla dizi dizi kuşların Allah’ı tesbih ettiklerini görmez misin? Her biri kendi **duasını** ve tesbihini (öğrenmiş) bilmiştir. Allah, onların yapmakta olduklarını hakkıyla bilir. (Kuranda “dua” kelimesi olmasına rağmen SALAT kelimesini zaten Kuranda olan başka bir kelime ile çevirmeleri/açıklamaları örneği)

Not: Tesbih kelimesinin anlamına ilerideki yazılarımda bakacağım.

Yani ayet böyle çevirenlere göre “hayvanlar da bizim bilmediğimiz bir dilde dua eder bir de üstüne tesbihat yapar” gibi fantastik bir durumu anlatır bize. Üzerine çok düşünmeye de gerek yoktur. Oysa, “din” kelimesinin Allah’ın yasaları ve bunun karşısında bizim yükümlülüklerimizle yakından ilgili olduğunu ve SALAT kavramının da esasında bambaşka bir şey olduğunu anlarsak işte KİTAP bize o zaman bir şeyler hatırlatmaya (zikir) başlayacak.

Kuran boyunca SALAT kavramı incelediğimizde, salatın bir özelliğini görürüz: **SALAT emreder/öğütler**

11:87 Onlar dediler ki: “- Ey Şuayb! Babalarımızın taptıkları şeyleri terketmemizi, istemekten vazgeçmemizi, sana SALATIN MI emrediyor? Doğrusu sen, yumuşak huylusun, çok akıllısın.

96 : 9-10-11-12 : Engellemekte olanı gördün mü? SALAT ETTİĞİ zaman bir kulu. Gördün mü? Ya o (kul) doğru yol üzerinde ise, Ya da sakınmayı EMRETTİYSE

Özetle “din” Allah’ın sistemi karşısındaki YÜKÜMLÜLÜĞÜMÜZ’dür. SALAT ise, henüz tam Türkçe karşılığını bulamasam da bir yasayı ayakta tutmak için geliştirilen öğretiler ve eylemler ile ilgilidir. Gidişatın bozuk olduğu yerde “durun yanlış yapıyorsunuz!” demek SALAT ile ilgilidir. Şunu yapmak salat’tır demiyorum, çünkü henüz bu kavramı tam anlamayı başaramadım, ama Kuran’dan yola çıkarak bu kavramın ne ile ilgili olduğunu çıkarabiliyorum. Çünkü SALAT kavramı kuşlar için hatta “kafirler (gerçeğin üstünü örtenler/örtücüler) için bile kullanılıyor Kuran’da.

8:35-36 Onların o evdeki SALATI; ıslık çalmak, el çırpma/engel olmaktan başka bir şey değildir. O halde, inkâr etmekte olduğunuz için tadın azabı. O küfre sapanlar mallarını Allah yolundan alıkoymak için harcarlar, harcayacaklardır da. Sonunda bu kendileri için bir hasret olacak, sonra da mağlup edilecekler. Küfre sapanlar doğruca cehenneme sürülecekler.

Bu ayetten net olarak görüyoruz ki örtücüler de SALAT ediyor, mallarını ALLAH yolundan alıkoymak için harcıyorlar. Ayeti “kafirler de namaz kılar gibi yaparmış” diyerek geçiştiremeyiz. Kuran kavramlarını çok iyi anlamaz isek ıskalayanlardan oluruz.

Size Maun Suresi’nden ne anladığımı yazmadan önce bir teklifim olacak:

Gelin Kuran okumalarınızı yaparken bazı temel kavramları yerli yerine koyarak yapın. Mesela,

Din kavramını bir inanç kampına ait olmak olarak değil de “yaratıcının koyduğu sistemin/yasaların karşısında bize düşen yükümlülükler” olarak,

Kafir kavramını “X dinini emirlerini reddeden” olarak değil de “bir gerçeğin üstünü örten” olarak,

Takva kavramını “dini bütün ibadetlerini yapan kişi/dindar” olarak değil de “gerçeklerin ortaya çıkması konusunda titizlik sahibi olan, sakınan” olarak

Mü’min kavramını “benim dinime mensup, kendini adanmış, sorgulamayan, gerekliliklerini tam yerine getiren” olarak değil de “sorgulamış, elde ettiği deliller uyarınca güvenmiş/emîn olmuş” olarak

İbadet kavramını “bir takım ritüellerin/törenlerin yapılması” olarak değil de “kulluk, Allah’ın yasası doğrultusunda kendimize KULLanmak” olarak

Anlamayı deneyin. Bu anlamları ben uydurmadım. Kuran okumalarım sonucunda bu anlamları çıkardım. Benim gibi Kuran çalışmaları da çalıştıkça bu anlamlara ulaşıyor. Gelin “apaçık ve çelişkisiz” Kitap olan Kuran’ı siz de çalışın ve bu söylediklerimi test edin.

MAUN SURESİ NE ANLATIYOR?

Öncelikle belirtiyim ki “Maun” kelimesi Kuranda sadece bir defa geçtiği için bu kelimenin tam anlamına ulaşamadım. Fakat Kadir Çelik mealinde tercih edilen “faydası olan her şey” anlamını şimdilik ben de benimsemeyi tercih ediyorum.

“Dini yalanlayanlar”ı görmemiz gerektiği uyarısı ile başlıyor ayet. Yani Allah’ın yasalarını hiçe sayanları... Ki bu güruh zaman zaman karşımıza SALAT ettiğini iddia ederek de çıkacaklar. Yani bu YASA hiçesayıcılar karşımıza iyi, reddedilemez tekliflerle çıkıyor olmalı. Ne diyordu bu adamlar hatırlayalım:

2:11 Kendilerine, “Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın,” denildiğinde “Bizler sadece düzelteriz,” derler.

Bozgunculuk ancak “dini yalanlayarak” yapılır. Fakat bu adamlar öyle argümanlarla karşımıza çıkar ki, uyanık olmayanlar onları “düzelticiler” sanırlar. Biz o halde uyanık olmak için neye bakacağız? Bu adamlar “MAUNA” yani yararlı ve faydalı şeylere engel oluyorlar mı olmuyorlar mı? Tüm yapıp etmeleri kendi çıkarları için mi (gösteriş) yoksa hakikaten ihtiyaç sahiplerini kalkındırmak için mi? Kendi çıkarları için Allah’ın yasalarını hiçe mi sayıyor bunlar?

Size çağımızdan örnek vereceğim demiştim.

Siz hiç “sosyal sorumluluk projesi” diye bir şey duydunuz mu? Mesela çevreye zararlı atıklar üreten bir şirket düşünelim. Bu şirketin aslında dünya umurunda değildir. Onun hedefi çevreyi kirletmek pahasına para kazanmaktır. Ama ne hikmetse bu şirketin bir çok iyi ve faydalı işlerin altında imzasını görürüz. Çünkü sosyal sorumluluk projeleri kalite politikaları çerçevesinde aranan şartlardan birisidir. Şirket kaliteliyse iş bitmiştir. Kimse artık çevreyle ilgilenmez. Zaten çevreyle ilgilenir gözükten kuruluşları da biriken gazı almak için belki de o finanse ediyordur. Peki sizce bu şirketin amacı “yetimi korumak, yoksulu doyurmak mıdır?” Şirketler sürekli neden sosyal sorumluluk projeleri üretir durur? Bizleri çok sevdikleri için mi? Peki bize düşen nedir? “Dini yalanlayanları” neden görmemiz lazım? Bize düşen ödev ne?

Alın size MAUN SURESİ TEFSİRİ...

Kur’an boşa inmedi..

Yazımı Maun Suresi'nin başka bir tefsiri ile bitirmek istiyorum:

Dişlerimiz Arasındaki Ceset

Biz şehir ahalisi, kara şemsiyeliler!
Kapçıklar! Evraklılar! Örtü severler!
Çıglıklardan çadır yapmak şanı bizdedir
Bizimdir yerlere tükürülmeyen yerler

Nezaketten, haklılardan yanayızdır hepimiz
Sevinmemiz çapkıncadır, ağlatır bizi küpeşteler
Yaşamak deriz -Oh, dear- ne kadar tekdüze
Katliamlar ne kötü be birader

Güneş neredeysek orada bulur bizi
Ya cünup ve yalancı veya miskin ve ülser
Falımız neyse çıksın diye açarız indeksleri
Sayılar bizi bulur, o ayıp işaretler

Saframızla kesemizi birleştiren anatomi bilgisi
Hadım tarih, kundakçı matematik, geri kafalı gramer
Evet bunlar gizlice örgütlenerek alnımıza
Verem Olmak Üretimi Düşürür ibaresini çizer

Biz şehir ahalisi, üstü çizilmiş kişiler
Kalırız orda senetler, ahizeler ve tren tarifesiyle
Kimbilir kimden umarız emr-i b'il-ma'ruf
Kimbilir kimden umarız neyh-i ani'l-münker
Bize yalnız oğulları asılmış bir kadının
Memeleri ve boynu itimat telkin eder.

İsmet Özel

BONUS:

Maun Suresi Fazileti

Sûreleri okurken bir de dua ve zikir ettiğini düşüneceksin. Her şeyin sahibi, yaratıcısı Allâh'tır. Allâh kullarını affetmek için bahaneler yaratmıştır. Her bir sûredeki hassalar (özellikler) bu inceliğe dayanmaktadır.

1. "Evinde çok çok eşya kıran kimseler, bu sûreyi üç kere okuyarak işe başlasa, evinde hiçbir eşyası kırılmaz."

"Mâûn sûresini okuyan kimsenin sözü herkese geçerli olur. Yani, herkesin yanında saygınlığı olan bir kişi olur. Bir dediği iki olmaz. Herkes tarafından sevilen bir kişi olur."

"Bu sûreyi okuyan yüce peygamberimizi rüyasında görür. Okuma şartı ise, 41 kere olmalıdır."

Dikkat- Her sûre "Besmele" ile okunur. Besmelesiz âyet ve sûre okunmaz. Unutmayalım.

Bu kitaptaki sûreleri hem kendin ezberle, hem de çoluk çocuğuna ezberlet, Bu görevi yaparsan, hem sen cennete gideceksin hem de çoluk çocuğun Cennete gidecektir. Dünyâ hayatı kısıdır. En güzel hayat cennet hayatıdır Cennet hayatı ise, bu dünyada kazanılır. Ey dost! sakın ha salon bu tavsiyemi unutma...

Sûrenin ismi olan Mâûn, emânet şeklinde herhangi bir şey, âlet, edâvât gibi yardım anlamına geldiği gibi, zekât vermek anlamına da gelmektedir.

Sûrenin anlamını dahi üç beş sefer okursan konuyu çok daha iyi anlamış olacaksın Sûreleri ezberlemelidir. Hele hele genç müslü-manlar, (30, 35,40,45) yaşlarında olanlar bu sûreleri ezberlemelidir. Hem de ma'nâ ve anlamları ile birlikte ezberlemelidir.

Maun suresi arapça yazılışı

